SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:940

av Emmy Ahlstedt (C)

Nedmonteringen av vägbelysning på landsbygden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa nedmonteringen av vägbelysning på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Trafikverket i uppdrag att ta fram ett förslag på en långsiktig och hållbar nationell strategi för vägbelysning på landsbygden där staten tar ett tydligt ansvar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

En fungerande infrastruktur är viktig för att hela Sverige ska kunna leva och utvecklas. Centerpartiet vill att vägar, järnväg, kollektivtrafik, flyg och digital uppkoppling ska fungera i hela landet. Vägbelysning är en del av den trygghet och tillgänglighet som behövs för människor som bor, arbetar och reser på landsbygden.

Belysningen utmed statliga länsvägar och riksvägar är av olika orsaker en komplex fråga.

Drygt 210 000 belysningsstolpar utmed de aktuella vägarna ägs och förvaltas av staten och

cirka 300 000 stolpar ägs och förvaltas av kommunerna trots att det i övrigt är statligt väghållaransvar. Under de senaste åren har Trafikverket påbörjat en nedmontering av belysningen på landsbygden. Trafikverkets motiv för detta är att anläggningarna är gamla och uttjänta, det kostar för mycket att förnya och underhålla belysningen och att Trafikverket inte bedömer att belysningen ger tillräcklig trafiksäkerhetsnytta. Problemet är att kraven för investeringarna och Trafikverkets kriterier för fortsatt belysning är så höga och ofta utformade utifrån ett tätortsperspektiv med hög trafikbelastning. I princip ställer Trafikverket motsvarande krav på kommuner och vägsamfälligheter som vill förnya sin belysning utmed en statlig väg eller när de är beredda att överta ansvaret för belysningen utmed statliga vägar. Trafikverkets höga krav leder till väldigt höga investeringar och kostnader på kommunerna vid förnyelse av belysningen.

Den 8 maj 2026 meddelade Trafikverket att man tillfälligt pausar nedmonteringen och att man först ska föra dialog och involvera kommuner och invånare innan nedmonteringen fortsätter. Nedmonteringen fortsätter dock på många platser med hänvisning till trafiksäkerhets- och elsäkerhetskrav. I andra fall kan det vara elnätsägaren som planerar förnya eller markförlägga elledningarna.

Denna nedsläckning är ett typexempel på att landsbygden alltid får betala priset för besparingar eller effektiviseringar. Trafikverket hänvisar till att belysningen ska finnas där den gör ”största möjliga nytta”, men den nyttan verkar aldrig räcka till landsbygdens folk. Att släcka ner fungerande belysning i byar där människor bor och rör sig är att montera ner grundläggande trygghet.

Det krävs ett omedelbart stopp för all planerad nedmontering av befintlig vägbelysning på landsbygden. Nästa steg bör vara att ge Trafikverket i uppdrag att ta fram en långsiktig och hållbar nationell strategi för vägbelysning på landsbygden där även staten via Trafikverket tar ett tydligt ansvar.

Emmy Ahlstedt (C)